

Bevarandeplan för Natura 2000-området Yddingen SE0430135

Större grynsnäcka, Källa: Wikipedia commons

Grunduppgifter om Yddingen

Län: Skåne
Kommun: Svedala
Läge: 3 km norr om Svedala
Markägare: Enskilda
Areal: 10,0 hektar
Skyddsform: Saknas
Bakgrund: pSCI beslutat av Regeringen 2000-07.
SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12.
SAC fastställt av Regeringen 2011-03.
Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne län 2016-12-16
respektive 2016-12-30.
Reviderad: 2016-11.

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992. Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

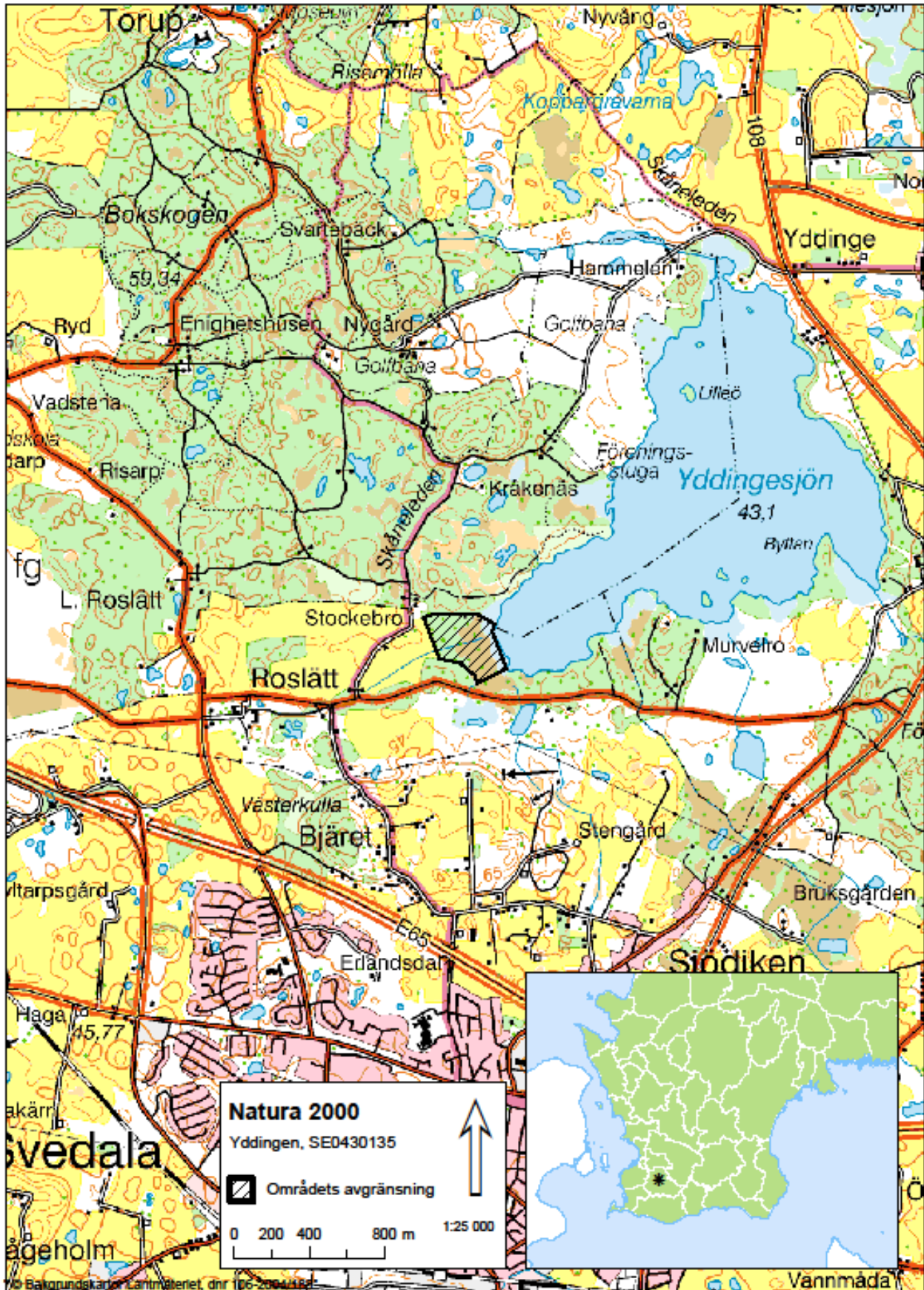
Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	7
Areal naturtyper.....	9
Ekologiska strukturer och funktioner.....	9
Typiska arter för naturtyperna.....	10
Natura 2000-arter.....	10
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	11
Naturtyper.....	11
Natura 2000 – arter.....	12
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR GYNNNSAM BEVARANDESTATUS.....	13
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	14
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	14
<i>Skydd och reglering</i>	15
Bevarandeåtgärder.....	15
<i>Restaureringsåtgärder</i>	15
<i>Löpande skötsel</i>	16
<i>Prioriterade bevarandeåtgärder</i>	16
Uppföljning.....	17
REFERENSER.....	17
BILAGOR.....	17
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	18
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	19
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	20
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	21

Översiktskarta

Bevarandeplan för Natura 2000-området

Yddingen (SCI), SE0430135

Länsstyrelsen Skåne

Områdesbeskrivning

Yddingen ligger i en flack del av sydvästra Skånes backlandskap med svagt upphöjda moränkullar. Hela området är ett varierat jordbrukslandskap med åkrar, beteshagar, gammal trädrik inägomark och strandskogar. Den grunda, näringsrika slättsjön Yddingesjön omges av mångskiftande våtmarker med öppna kärrartade mader och lövskogsbeklädda partier. Våtmarkerna tillkom under slutet av 1800-talet då sjön sänktes till sin nuvarande nivå, men har fått växa igen med vass, vide och al under senare delen av 1900-talet. Bökebergsområdet med Yddingen har mycket stor betydelse för det rörliga friluftslivet och ingår som en del i ”Sydskånes ås- och sjölandskap”. Området består idag till största delen av en relativt ung alstrandskog, som närmare sjön får ett större inslag av viden och vass för att övergå i rena vassar längre ut. Den södra delen av klibbalstrandskogen är utpekad som nyckelbiotop i Skogsvårdsstyrelsens inventering och här förekommer relativt välutvecklade socklar samt rikligt med död ved. Viss torvbildning förekommer inåt land med alsumpskog. På ett större parti med något torrare mark i nordväst har träden nyligen röjts undan till förmån för vilt. I och runt sjön häckar brun kärrhök, skäggdopping, grågås, fisktärna och sporadiska förekomster av rördrom och svarttärna har observerats. Det verkar som att framförallt områdets flora är relativt dåligt undersökt, och det är mycket möjligt att det finns fler rödlistade och typiska arter än vad som är dokumenterat. En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Natura 2000-området Yddingen, som ligger i den sydvästra delen av sjön, var till stora delar öppet i början av 1900-talet och hävdades som sidvallsäng. På flygbilder från 1939-47 kan man se att den nordvästra delen av området var helt öppen, den västra delen hade spridda träd och närmast sjön förekom stora öppna vassar. Eftersom Yddingesjön sänktes på 1800-talet, så var den östra hälften av Natura 2000-området tidigare under vatten, medan västra halvan under äldre tider främst verkar ha använts till bete eller slåtter. På Buhrmans karta från 1684 verkar området runt sjön ha varit väldigt skogsbevuxet, men skogen var troligen betad.

Eftersom området ligger i anslutning till Romeleåsen, så är Yddingen i Campbells beskrivning över 1700-talet skånska bygder klassificerat som skogsbygd. Skogsbygden är traditionellt dominerad av skog, men har också historiskt haft mycket produktion kopplad till skogen, antingen genom skogen som källa för råvaror eller som källa för bränsle. Just närområdet runt Yddingen ligger ganska nära gränsen till slättbygden, och verkar under senare århundraden framförallt ha haft en tradition av annan hävd, men under det betydligt skogigare 1600- och 1700-talet kan beskrivningen av bygden mycket väl stämma in på området runt Yddingesjön.

Det finns i naturaområdets västra del belägg för fornfynd i form av en gammal boplats, men den exakta placeringen av denna är osäker.

Skåneleden (Nord till syd) går väster om precis utanför området, så det är möjligt att vandrare som går leden kan ta en avstickare för att besöka Yddingen.

Jordmånen består främst av sydvästmorän med torvbildning i svackorna. Berggrunden består främst av kalksten och mägersten.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök under växtsäsongen år 2009.

Tabell 1. Yddingens naturtyper med arealer 2009 och Natura 2000-arter. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
7140- Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn		0,19	0,19
*9080- Lövsumpskog		1,3	1,3
*9750 (91E0)- Svämlövskog		4,4	4,4
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
Total areal naturtyper		5,89	
Total områdesareal		10,0	
Arter		Bevarandestatus	
Större grynsnäcka (<i>Vertigo moulinsiana</i> , 1016)		Icke fullgod	

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Motivering till Natura 2000-klassning: Yddingen är ett Natura 2000-område för att området är en av väldigt få lokaler i landet med förekomst av den väldigt ovanliga arten större grynsnäcka.

Bevarandesyftet med Natura 2000-området Yddingen är att bevara naturtyperna öppna mossar och kärr (7140), lövsumpskog (9080) och svämlövskog (9750 (91E0)). Naturtyperna öppna mossar och kärr (7140) och svämlövskog (9750 (91E0)) är prioriterade över andra naturtyper i området. Arten större grynsnäcka lever först och främst i naturtypen öppna mossar och kärr, och naturtypen är därför prioriterad pga. detta. Lövsumpskog (9080) och svämlövskog (9750 (91E0)) är båda prioriterade naturtyper inom EU, men av dessa anses bara svämlövskogen vara prioriterad i området pga. att den har en större utbredning, och innehåller bitvis delar med värdefulla miljöer. För arten större grynsnäcka är bevarandesyftet att arten ska ha en gynnsam bevarandestatus.

Det är extra viktigt att större grynsnäckans bevarandesyfte prioriteras i området då Yddingen är det enda Natura 2000-området i landet som har en population av arten.

Bevarandemål

Naturtypen öppna mossar och kärr (7140) ska det finnas välutvecklade hydromorfologiska strukturer (tuvor, strängar, höljor och gölar), näringsfattig hydrokemi och opåverkad hydrologi. Hydrokemin ska vara fattig. Dikningar som påverkar naturtypen får inte ske, och gamla dikningar som redan existerar borde tas bort för att återställa hydrologin i naturtypen. Vegetationen ska spegla vad som är normalt för ett hydrologiskt intakt sumpkärr. I vanliga fall ska det finnas ett väldigt gles trädskikt i naturtypen, men av hänsyn till den större grynsnäcka ska täckningsgraden inte vara för gles. Överlag ska naturtypen så lite som möjligt vara påverkad av antropogena ingrepp, men den kan behöva röjas om det görs för att förhindra att naturtypen växer igen. Naturtypen får gärna utöka på bekostnad av det som idag är icke naturtyp 9920, som ligger precis väster om naturtypens nuvarande utbredning, och naturtypen lövsumpskog (9080), som finns strax söder om icke naturtypen 9920. Det är framförallt i naturtypen öppna mossar och kärr (7140) som större grynsnäcka förekommer, och det är viktigt att denna landmollusk gynnas och trivs i naturtypen. Naturtypen lövsumpskog (9080) ska växa på mark som är näringsrik och fuktig-blöt. Det är därför viktigt att hydrologin får vara ostörd och opåverkad i naturtypen. Det ska finnas en påverkan från högt grundvatten, och normalt ska den översvämmas årligen. Det ska finnas gott om gamla träd och död ved, och kontinuitet för de aktuella trädslagen. En naturlig dynamik med naturliga störningar ska finnas i skogen. Det är väldigt viktigt att det finns mycket substrat för främst mossor, men också epifytiska lavar och svampar, insekter och landmollusker. Ofta bildas tuvor, och mellan dessa finns ofta väldigt blöta sänkor utan vegetation. Fältskiktet ska domineras av sumpväxter. Större grynsnäcka kan hitta passande livsmiljöer i denna naturtyp i gläntor där beskuggningen är låg, och en population av denna får gärna finnas i skogen. Lövsumpskogen ska vara, eller inom en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller ha egenskaper som liknar naturskog.

En av naturtypen svämlövskogs (9750 (91E0)) speciella förhållanden är att den regelbundet ska översvämmas vid högvatten i Yddingesjön och omkringliggande vattendrag. Utöver det har naturtypen samma bevarandemål som de som finns för lövsumpskog (9080), men lövsumpskogen ska vara tydligt fuktigare och något mindre näringsrik än vad svämlövskogen naturligt ska vara. Eftersom fuktigheten vanligtvis är mindre än i lövsumpskogen, så är också vegetationen i fältskiktet annorlunda med en blandning av högorter och ormbunkar, men det ska ändå också här finnas gott om substrat för främst mossor, men också epifytiska lavar och svampar, insekter och landmollusker.

Även solöppna delar av denna naturtyp är passande för den större grynsnäckan, och observationer av arten finns. Populationen av större grynsnäckan ska gynnas.

För att gynna den större grynsnäckan är det ytterst viktigt att naturtyperna får ha en bra och naturlig fuktighet. Tillstånd som kan hota den höga fuktighetsgraden, t.ex. alldeles för gles vegetation, ska undvikas. Det är däremot lika illa om vegetationen är för tät, vilket ger mörkare och mindre gynnsamma miljöer.

Målindikatorer

För Yddingen innebär detta följande målindikatorer:

Areal naturtyper

- Naturtypen öppna mossar och kärr (7140) ska ha en utbredning på minst 0,19 hektar, men tillåts utöka sin areal på bekostnad av det som idag är icke naturtyp 9920 och lövsumpskog (9080).
- Naturtypen lövsumpskog (9080) ska ha en utbredning på minst 1,3 hektar.
- Naturtypen svämlövskog (9750 (91E0)) ska ha en utbredning på minst 4,4 hektar.

Ekologiska strukturer och funktioner

Öppna mossar och kärr (7140)

- Öppna mossar och kärr skall ha en ostörd hydrologi, avvattnande diken skall ej förekomma.
- För öppna mossar och kärr skall krontäckningen för träd och buskar vara max 30 %, men av hänsyn till den större grynsnäckan får täckningen (av starrvegetationen och låga buskar) inte heller vara för låg. Täckningen får inte vara under 10 %.

**Lövsumpskog (9080)*

- Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50 – 100 %, där ask/klibbal/triviallöv utgör minst 50 % av grundytan. Av hänsyn till den större grynsnäckan får inte täckningsgraden vara över 90 %.

- Lövsumpskogen skall ha en ostörd hydrologi, avvattande diken skall ej förekomma.
- Årliga översvämningar ska förekomma.

*Svämlövskog (9750 (91E0))

- Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50 – 100 %, där ask/klibbal/triviallöv utgör minst 50 % av grundytan. Av hänsyn till den större grynsnäcken får inte täckningsgraden vara över 90 %.
- Svämlövskogen skall ha en ostörd hydrologi, avvattande diken skall ej förekomma.
- Naturtypen ska översvämmas vid högvatten.

Typiska arter för naturtyperna

Öppna mossar och kärr (7140)

Det ska finnas minst 2 typiska och karaktäristiska arter i genomsnitt per provyta. För öppna mossar och kärr finns följande typiska och karaktäristiska arter inom området: rundsileshår och klockkljung.

*Lövsumpskog (9080)

Det ska finnas minst 2 typiska arter i genomsnitt per provyta. För lövsumpskog finns följande typiska arter inom området: rankstarr och skärmstarr.

*Svämlövskog (9750 (91E0))

Det ska finnas minst 2 typiska och karaktäristiska arter i genomsnitt per provyta. För svämlövskog finns följande typiska och karaktäristiska arter inom området: hampflockel, humleblomster, älggräs.

Natura 2000-arter

Större grynsnäcka (1016)

- Det ska finnas minst 100 individer av större grynsnäcka i lokalen.
- Artens populationsmängd ska öka i lokalen.
- Det ska finnas lämpliga miljöer för större grynsnäcka i områdets alla naturtyper, och arten ska förekomma i alla naturtyper.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Öppna mossar och kärr (7140)

Naturtypen öppna mossar och kärr är en väldigt liten naturtyp i området, och täcker bara 0,19 hektar av ytan. Väster om området finns en stor yta av icke naturtypen skog på före detta öppen myr (9920) som tidigare antagligen har tillhört naturtypen öppna mossar och kärr. Naturtypen har alltså tidigare varit betydligt större, men den västra ytan har sannolikt vuxit igen så pass mycket att den inte längre kan klassas som en naturtyp.

På ytan i det som idag är naturtypen öppna mossar och kärr domineras fältskiktet av vass, med inslag av arter så som gul svärdsilja, hampflockel, kärrsilja och videört. Täckningsgraden av träd och buskar verkar i nuläget vara lite för hög i naturtypen, och orsaken till detta är antagligen brist på hävd och störningar. På de röjda ytorna i nordväst förekommer en hyggesvegetation med hallon, ormbär, rosendunört och skogsbingel på torrare partier, medan gåsört, humleblomster och älgört dominerar där marken är fuktigare.

Den större grynsnäcken har det mesta av sin förekomst i den här naturtypen, vilket gör den extra viktig.

Det går tydligt att se att naturtypen har en väldigt väl utvecklad täckningsgrad, vilket inte är önskvärt i naturtypen. Pga. detta har inte naturtypen en fullgod bevarandestatus. En eventuell röjning och gallring av träd- och buskskiktet kan behövas, men glöm inte att beakta behoven hos den större grynsnäcken.

**Lövsumpskog (9080)*

De flesta av träden i områdets lövsumpskogar (9080) är unga, men har i vissa partier börjat utveckla karaktäristiska alsocklar. På grund av trädens unga ålder har naturtypen överlag annars ganska dåligt utvecklade naturvärden, speciellt vad gäller förekomsten av gammal och död ved.

I fältskiktet förekommer bl.a. flera starrarter (bl.a. bunke-, rank- och vippstarr), kabbeleka och sumpmåra. Rankstarr är en typisk art för naturtypen. Det finns en tydlig brist på belägg för typiska arter i naturtypen, vilket är ett tecken på att naturtypens värden ännu inte är fullt utvecklade.

Det är främst på grund av att de flesta träd i naturtypen är ganska unga, och då inte ännu har utvecklat de naturvärden som karaktäriserar gamla träd, som naturtypen inte bedöms ha fullgod bevarandestatus.

*Svämlövskog (9750 (91E0))

Svämlövskogen är den största naturtypen i Yddingen. Stora dalar av skogen översvämmas vid högvatten i den intilliggande Yddingesjön. Fältskiktet domineras av vass, speciellt ju närmare sjön man kommer. Närmast sjön förekommer stora öppna vassar. Längs diket som tangerar norra delen av området är vegetationen näringspåverkad och domineras av kåltistel, nässlor, älgört och vass. Många av träden i skogen är precis som i lövsumpskogen relativt unga, men i den södra delen av området är naturtypen i bättre skick med välutvecklade socklar och mycket död ved.

Då träden i svämlövskogen, precis som i lövsumpskogen, är ganska unga och då ännu inte utvecklade de naturvärden som karakteriserar gamla träd, så bedöms naturtypen därför inte ha fullgod bevarandestatus.

Natura 2000 – arter

Större grynsnäcka (1016)

Större grynsnäcka lever i öppna eller halvöppna kärr med högstarr, högväxta gräs och halvgräs och bladvass. Den livnär sig på epifytiska mikrosvampar, och klättrar upp på stammar till högvuxna gräs och örter vid födosök sommardag, medan den på vintern övervintrar nere i förnan. Arten är mycket fuktighetskrävande, och undviker då platser med alltför glest träd- och buskskikt, men den vill ändå ha ett visst mått av sol, så vegetationen får inte heller vara för sluten.

Den är värmeberoende, så mikroklimatet ska vara någorlunda varmt. Den är tyvärr väldigt känslig för bete och slåtter, så dessa hävdformer får inte förekomma på platser där snäckan finns. Eventuell röjning och gallring för att öppna upp vegetationen måste ske väldigt försiktigt. Dränering eller torrläggning av artens livsmiljö skulle antagligen slå ut artens population.

Spridningsförmågan hos större grynsnäcka är dåligt känd. Arten är väldigt liten, skalet blir ca 2,2 – 2,7 mm högt, och beräknas inte kunna sprida sig många meter på egen hand. Ska den sprida sig över långa avstånd måste individer antingen få ”skjuts” av fåglar eller däggdjur (bl.a. vildsvin) till nya områden, eller spolans nedströms längs vattendrag. På grund av den begränsade spridningsförmågan och att arten finns på väldigt få lokaler i landet (endast totalt 8 lokaler, alla i Svedala kommun), är det högst osannolikt att arten utan mänsklig hjälp skulle hitta tillbaka till Yddingen ifall den i framtiden försvinner från platsen.

Artens population i Yddingen är en av de mest tallrikaste och kändaste i landet. Längre trodde man att lokalen var den enda i landet där arten existerade. Populationsmängden är svår att uppskatta, men minst 100 individer beräknas finnas på platsen. Artens populationstrend i området anses vara stabil. Som tidigare påstås hittas de flesta individer i naturtypen öppna mossar och kärr (7140).

När den ursprungliga versionen av Yddingens bevarandeplan skrevs år 2005 fanns planer på att skapa ett åtgärdsprogram för större grynsnäcka, men det arbetet avbröts innan åtgärdsprogrammet blev färdigt.

Arten har inte en fullgod bevarandestatus, och det beror främst på artens isolering och det faktum att naturtyperna som arten lever i i Yddingen inte har fullgoda bevarandestatusar, är unga och riskerar att försvinna.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus

Förutsättningarna för att områdets naturtyper och arter ska vara i gynnsam bevarandestatus är att:

- En bra skoglig kontinuitet och en varierad åldersstruktur.
- Mycket död ved i form av lågor, torrakor och hålträd med olika nedbrytningsstadier sparas.
- Många trädsocklar i skogen.
- Naturtyperna har karakteristisk vegetation och många typiska arter i långsiktiga och livskraftiga populationer.
- Ohävdade kärrmiljöer ska finnas för den större grynsnäckan.
- Kärrmiljöerna får inte beskuggas, betas eller slåttras.
- Igenväxningsvegetation och förnaansamling hålls inom för naturtyperna acceptabla nivåer. Sly från bl.a. ask, vide och björk röjs bort.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödning, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av röttslam, stödutfodring m.m.) får ske. Näringsnivåerna i marken och vattnet ska hålla naturliga nivåer.
- Grundvattennivån ska bibehållas med en god vattenkvalitet och utan tillförsel av näringsämnen.
- Insådd av för naturtypen främmande arter får ej förekomma.
- Hydrologin och pH-värdet förblir oförändrad eller endast svagt förändrad även i framtiden.
- Att gallring och röjning sker i området för att gynna kvarvarande träd.
- Skogspartierna har naturvårdsinriktad skötsel.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

De största riskerna för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Igenväxning av sly och ett allt för tätt träd- och buskskikt som leder till att levnadsmiljön för större grynsnäcka blir för igenväxt för att arten ska trivas. (se stycket Målindikatorer). Gäller i samtliga naturtyper.
- Ett allt för öppet träd- och buskskikt som leder till att livsmiljön för större grynsnäcka blir för öppet för att arten ska trivas (se stycket Målindikatorer). Gäller i samtliga naturtyper.
- Bete eller slåtter i de miljöer där större grynsnäcka finns eller skulle kunna finnas.
- Isolering och fragmentering. Området är förhållandevis isolerat från andra områden med större grynsnäcka, vilket gör det svårt för arten att återkolonisera området ifall den skulle försvinna från Yddingen.
- Gödsling eller annan tillförsel av näringsämnen (t.ex. gödsling, kalkning, kväveläckage från omgivande marker, spridning av rötslam, stödutfodring m.m.) som skadar mark och vegetation.
- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar i vattendrag och sjöar, försurning eller eutrofiering.
- Rensning, dikning, muddring eller breddning av diken/vattendrag i anslutning till området som kan påverka våtmarkerna negativt.
- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Avverkning av skogen inom området.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden.

Skydd och bevarandeåtgärder

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om tillstånd inte kan ges och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att bygga hus inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Området saknar tillfredställande skydd (utöver Natura 2000-statusen), men regleringen av skötseln anses däremot vara säkerställd genom att Yddingen är del av ett mycket större naturvårdsavtal upprättat av Skogsstyrelsen. Området är riksintresse för naturvården, kulturmiljövården och det rörliga friluftslivet. Platsen är också utsedd till tätortsnära natur, och har ett utökat strandskydd som täcker nästan hela området. Objektet kommer att läggas in som ett DOS-objekt (Digitalt områdesskydd) så att området utreds vidare för framtida skydd i form av naturreservat eller naturvårdsavtal.

Bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som ska ske löpande. På grund av att fornlämningar finns i området måste alla åtgärder som skulle kunna ha en inverkan på dessa först samrådats med kulturmiljöenheten på Länsstyrelsen Skåne. Exempel är åtgärder så som slyuppdragning eller markberedning.

Restaureringsåtgärder

- Igensättning av befintliga diken som avvattnar området.
- Trädgallring för att öppna upp de platser som har en för hög täckningsgrad.
- Sly- och buskröjning.
- Utöka arealen öppna mossar och kärr (7140) genom röjning och gallring i den angränsande lövsumpskogen (9080) med al och viden. Dock måste åtgärderna ske med stor försiktighet och befintliga ytor med höga halvgräs får inte påverkas.

- Vassslåtter för att gynna sumpkärrsvegetationen i de angränsande områdena till partierna med öppna mossar och kärr (7140). Slåtter missgynnar dock den större grynsnäckan och får inte förekomma i partier med befintlig naturtyp öppna mossar och kärr (7140). Dock kan de torra vasstråna tas ner under vintern när snäckan övervintrar nere i förnan.
- För att öka möjligheten för långsiktigt bevarande och minska risken för utdöende av populationen med större grynsnäcka vid Yddingen, är det nödvändigt att artens geografiska utbredning ökar i södra Skåne. En åtgärd skulle kunna vara att transplantera individer till andra lämpliga habitat i omgivningen. Ett transplanteringsförsök måste dock föregås av en noggrann inventering av lämpliga habitat med potentiella förekomster av arten i södra Skåne och i synnerhet på den aktuella lokalen för transplanteringen. En eventuell transplantation ska föregås av en kartläggning av artens genetiska variation och diversitet för att få kunskap om det genetiska genmaterial som finns tillgängligt för dylika försök.

Löpande skötsel

- I partierna med öppna mossar och kärr (7140) ska förekomsten av träd, buskar och vass begränsas, och åtgärder för att uppnå detta ska ske löpande.
- De aldominerade naturtyperna skall, så långt det är möjligt, lämnas för fri utveckling mot ett naturskogslignande tillstånd, dvs. ingen avverkning av äldre träd, gallring eller bortstädning av död ved. Försiktiga gallringar kan tillåtas för att eftersträva en varierad åldersstruktur, ta bort igenväxningsvegetation och främmande trädslag. Vid eventuella gallringar får marken inte förstöras och hydrologin förändras.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade åtgärderna ska först och främst vara sådana som gynnar den större grynsnäckan och åtgärder som hjälper till att skapa ålderstrukturer, kontinuitet och död ved i skogen.

De prioriterade restaureringsåtgärderna i området är åtgärder som säkerställer större grynsnäckans fortlevnad, framförallt restaurering av vegetationen så att arten trivs, och utökning av artens livsmiljö.

Den prioriterade löpande skötselåtgärden är att förekomsten av träd, buskar och vass löpande begränsas i naturtypen öppna mossar och kärr (7140). Detta görs för att säkra att den större grynsnäckans livsmiljö inte växer igen.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Campbell, Åke. *Skånska bygder under förra hälften av 1700-talet: etnografisk studie över den skånska allmogens äldre odlingar, hägnader och byggnader*, Lundequistska bokhandeln, Uppsala 1928
- Jonsson, Olle och von Proschwitz, Ted. Kartläggning av större grynsnäcka (*Vertigo moulinsiana*) i Skåne 2014. Länsstyrelsen Skåne 2015.
- Löfroth M. (ed.) 1997. Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Rödlistade arter i Sverige 2015, 2015. *ArtDatabanken SLU, ISBN: 978-91-87853-10-4*.
- SGU:s information om berggrund till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.
- SGU:s information om jordarter till Länsstyrelsen Skåne, GIS-skikt.
- Skogsstyrelsen, Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog. Skogsstyrelsen. 2000.
- Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.
- Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2 Större grynsnäcka, *Naturvårdsverket 2011. NV-01162-10*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Lövsumpskog, *Naturvårdsverket 2012. NV-04493-11*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Svämlövskog, *Naturvårdsverket 2012. NV-04493-11*.
- Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1 Öppna mossar och kärr, *Naturvårdsverket 2011. NV-04493-11*.
- Översiktsplan för Svedala kommun.

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000.
2. Naturtypskoder för kartan.
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter.

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne
 Planförfattare: Gabrielle Rosqvist
 Senast reviderad 2016-11-29 av Joel Jansson

Bilaga 1. Natura 2000-området Yddingen, SE0430135, med naturtyper.

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

N2000

 Natura 2000 gräns

Bevarandestatus

 Fullgod status

 Övrig mark

 Icke fullgod status

 Ej bedömd

 Utvecklingsmark

 Naturtypsklassat område (i olika färgskalor)

0 25 50 100 Meters

1:2 336

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

7140- Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn.

9080- Lövsumpskog.

9750 (91E0)- Svämlövsskog.

Ej naturtyper

909- Lövsumpskog (lövskog på blöt mark).

6960- Övrig öppen ickenatura-naturtyp.

9920- Skog på före detta öppen myr.

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med ”gamla träd” avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet. *=Prioriterad naturtyp.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/Annan viktig fakta
Öppna mossar och kärr (7140)			
Ryggradslösa djur	Större grynsnäcka	<i>Vertigo moulinsiana</i>	VU, B2
*Lövsumpskog (9080)			
Ryggradslösa djur	Större grynsnäcka	<i>Vertigo moulinsiana</i>	VU, B2
*Svämlövskog (9750 (91E0))			
Ryggradslösa djur	Större grynsnäcka	<i>Vertigo moulinsiana</i>	VU, B2
Icke naturtyper			
Ryggradslösa djur	Större grynsnäcka	<i>Vertigo moulinsiana</i>	VU, B2

Bevarandeplanen för Yddingen

Syftet med Natura 2000-området Yddingen i Svedala kommun är att bevara kärren och de blöta sump- och svämskogarna, men framförallt att säkra fortlevanden av den väldigt ovanliga arten större grynsnäcka.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane